

Započtení pohledávky dle občanského zákoníku

Ve vztazích mezi subjekty, které nepodléhají režimu obchodního zákoníku tj. nejčastěji mezi občany - fyzickými osobami nepodnikateli navzájem se započtení pohledávek zcela řídí úpravou dle občanského zákoníku. Započtení pohledávek je jedním ze způsobů zániku závazku.

Ve vztazích mezi subjekty, které nepodléhají režimu obchodního zákoníku tj. nejčastěji mezi občany - fyzickými osobami nepodnikateli navzájem se započtení pohledávek zcela řídí úpravou dle občanského zákoníku. Započtení pohledávek je jedním ze způsobů zániku závazku. Občanský zákoník umožňuje započtení menšího okruhu pohledávek než obchodní zákoník, který vychází více vstříc smluvní volnosti stran.

Předpokladem započtení je:

a) vzájemnost pohledávek, tzn. že musí jít o dva závazky mezi týmiž subjekty, i když občanský zákoník nevyklučuje modifikaci tohoto vztahu,

b) stejný druh plnění, kdy nejčastějším případem jsou vzájemné peněžité pohledávky,

c) způsobilost pohledávek k započtení (započtení není přípustné proti pohledávce na náhradu škody způsobené na zdraví, proti pohledávce, jež je nepostižitelná výkonem rozhodnutí, promlčené (obchodní zákoník umožňuje), proti pohledávce, které se nelze domáhat u soudu, proti pohledávce na výživné a nelze započíst pohledávky z vkladů - uvedené pohledávky nelze započíst jednostranným právním úkonem, ale pouze dohodou stran. Proti pohledávkám na výživné je započtení vzájemných pohledávek přípustné jen dohodou. Pohledávky na výživné, které je poskytováno nezletilým dětem, nelze započíst vůbec).

K započtení pohledávek může dojít dvojitým způsobem, a to jednostranným právním úkonem nebo dvoustranným právním úkonem. Jednostranný právní úkon směřující k započtení musí mít formu projevu vůle k započtení adresovaný druhému účastníkovi, s tím, že postačí i ústní projev. Souhlas druhého účastníka není při jednostranném právním úkonu nezbytný. V případě ústního projevu musí však účastník počítat s případnou důkazní nouzí.

Dvoustranný právní úkon bude mít nejčastěji formu dohody stran. S ohledem na výše uvedené lze doporučit písemnou dohodu, v níž smluvní strany specifikují vzájemné pohledávky a určí okamžik, v němž se pohledávky střetnou a dojde k jejich započtení.

Projev vůle směřující k započtení lze učinit i v průběhu soudního řízení, a to i při výkonu rozhodnutí.

Obchodní zákoník jak je uvedeno výše obsahuje speciální právní úpravu započtení, která se vztahuje na závazkové vztahy, jež se řídí obchodním zákoníkem.

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)